

Pripravil: Iztok Štrumbelj
Pregledal: Davorin Sabotin

**SEZNAM MIKROBIOLOŠKIH PREISKAV
V LABORATORIJU ZA MEDICINSKO MIKROBIOLOGIJO
ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO MURSKA SOBOTA**

2. spletna izdaja
Oznaka: 507na0002 Iz003
Objava: 29. 07.2009
Stran 1 od 3

Najnovejša izdaja tega seznama preiskav in navodilo za jemanje in transport vzorcev **Priročnik laboratorija za medicinsko mikrobiologijo Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota** sta dostopna na domači spletni strani zavoda:

www.zzv-ms.si

V stolpcu "Storitve" na desni stani domače strani klikni povezavo "Mikrobiološke preiskave", tam je povezava na ta seznam preiskav in na priročnik laboratorija.

KAZALO:

1. DEL – NA BAKTERIJE IN GLIVE	2
Kultiviranje bakterij (številne podrobnosti so v priročniku!)	2
Določanje bakterije z dokazovanjem njenih antigenov v kužnini (brez izolacije)	2
Preiskava na bakterijske toksine	2
Kultiviranje vzorcev na glive iz različnih kužnin	2
Identifikacija bakterij in gliv	3
2. DEL – ANTIBIOGRAM	3
3. DEL – NA VIRUSE	3
Ugotavljanje prisotnosti virusa z dokazovanjem antigena v kužnini	3
4. DEL – NA PARAZITE	3
Preiskave na parazite iz fecesa	3
5. DEL – NA PROTITELESA (SEROLOGIJA)	3
Serološke preiskave (dokazovanje protiteles)	3

Obrazložitev pričakovanega časa od sprejema kužnine v laboratorij do končnega rezultata preiskave pri preiskavah na bakterije, vključujoč identifikacijo in antibiogram, je v *Priročniku laboratorija za medicinsko mikrobiologijo Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota*. Ostali pričakovani časi so navedeni v tem besedilu, pri posameznih preiskavah: dan pomeni delovni dan (od ponedeljka do petka, večinoma se isti procesi vršijo tudi v soboto, v nedeljo pa je obseg delovnih procesov bistveno zmanjšan).

Veseli bomo odzivov na naslov:

- iztok.strumbelj@zzv-ms.si

1. DEL – NA BAKTERIJE IN GLIVE

Kultiviranje bakterij (številne podrobnosti so v *Priročniku laboratorija za medicinsko mikrobiologijo Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota!*)

Kultiviranje vzorcev iz različnih kužnin, splošno “na patogene bakterije”	Ciljano kultiviranje na določene povzročitelje
<ul style="list-style-type: none"> - kri (hemokultura) - likvor - druga naravno sterilna tkiva - kanile, katetri - oko - uho - nos, nazofarinks - žrelo - sputum - aspirat iz spodnjih dihal - blato na patogene bakterije - izbruhanina na patogene bakterije - rane - abscesi - kužnine iz genitalnega trakta - urin (semikvantitativna kultura, “Sanford”) - urin na prenosnem gojišču (“uricult...”) - druge kužnine. 	<p>Redki ali ciljani povzročitelji:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolera (na <i>Vibrio cholerae</i>) - davica (na <i>Corynebacterium diphtheriae</i>) - na salmonеле in/ali šigele - na <i>Staphylococcus aureus</i> - na jersinijo - na rod <i>Campylobacter</i> - na bakterijo <i>Neisseria gonorrhoeae</i> - na bakterijo <i>Neisseria meningitidis</i> - na <i>Streptococcus agalactiae</i> <p>Na antibiotike odporni mikroorganizmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na MRSA - na ESBL - na VRE (vankomicin rezistentni enterokok)

Barvanje kužnin po Gramu - na dan prispetja kužnine ali dan kasneje

Določanje bakterije z dokazovanjem njenih antigenov v kužnini (brez izolacije)

- na antigen *Chlamydia trachomatis* (direktno iz razmaza kužnine) – na dan prispetja kužnine ali dan kasneje
- na antigen **legionele** (preiskava iz urina) – na dan prispetja kužnine ali dan kasneje

Preiskava na bakterijske toksine

- na toksin *Clostridium difficile* (direktno iz blata): na dan prispetja kužnine ali dan kasneje
- na **stafilokokni enterotoksin** (iz izolata *S. aureus*): dva dni po izolaciji *S. aureus*.

Kultiviranje vzorcev na glive iz različnih kužnin

(preiskava traja do 28 dni, izolati so lahko osamljeni po nekaj dnevih ali tednih).

Identifikacija bakterij in gliv

- Pomembne bakterijske skupine so npr. stafilokoki, enterokoki, streptokoki, rodovi *Neisseria*, *Salmonella*, *Shigella*, druge enterobakterije, rodovi *Yersinia*, *Campylobacter*, *Vibrio*, *Aeromonas*, *Pseudomonas*, *Acinetobacter*, drugi nefermentativni po Gramu negativni bacili, po Gramu pozitivni aerobni bacili, različne anaerobne bakterije...

- Pomembne skupine gliv so kvasnice, dermatofiti, rod *Aspergillus*, druge glive...

Običajno to niso samostojne preiskave, ampak del preiskave na bakterije in glive. Glej *Priročnik laboratorija za medicinsko mikrobiologijo Zavoda za zdravstveno varstvo Murska Sobota*.

2. DEL – ANTIBIOGRAM

- določanje občutljivosti izolata za antibiotike z disk difuzijsko metodo: praviloma en dan od osamitve izolata
- določanje minimalne inhibitorne koncentracije izolata z E-testi: praviloma en dan pri aerobnih bakterijah (pnevmokok, streptokoki), dva dni pri anaerobnih bakterijah.

3. DEL – NA VIRUSE

Ugotavljanje prisotnosti virusa z dokazovanjem antigena v kužnini

- na **RSV virus** (direktno iz aspirata nazofarinksa) – na dan prispetja kužnine ali dan kasneje
- na **rotaviruse in adenoviruse** (direktno iz blata) – na dan prispetja kužnine ali dan kasneje
- na **kaliciviruse** (direktno iz blata) – na dan prispetja kužnine ali do tri dni kasneje, v odvisnosti od epidemioloških okoliščin in nujnosti.

4. DEL – NA PARAZITE

Preiskave na parazite iz fecesa

- preiskava fecesa **na ciste in jajčeca parazitov** – na dan prispetja kužnine ali dan kasneje
- modificirani Ziehl Nielsen, **barvanje na *Cryptosporidium*** – na dan prispetja kužnine ali dan kasneje
- **imunofluorescenčno barvanje** s specifičnimi označenimi protitelesi **na parazita: *Cryptosporidium* in *Giardia*** – na dan prispetja kužnine ali dan kasneje

5. DEL – NA PROTITELESA (SEROLOGIJA)

Serološke preiskave (dokazovanje protiteles)

- **na protitelesa proti bakteriji *Borrelia burgdorferi* (IgM in IgG)** – en dan traja EIA (ELISA) test, dva dni traja potrditveni imunoblot test, če je potreben; preiskave izvajamo enkrat ali dvakrat tedensko, odvisno od števila vzorcev.
- **na protitelesa proti *Helicobacter pylori*** – na dan prispetja kužnine ali dan kasneje
- **na protitelesa proti toksoplazmi ELISA (ELFA) (IgM in IgG)** – na dan prispetja kužnine ali do 2 dni kasneje (IFT test na IgG protitelesa izvajamo po potrebi)
- **avidnost IgG protiteles proti toksoplazmi** – po potrebi sledi ELISA testu isti dan ali dan kasneje.